

Humalassa julkisilla paikoilla hortoilevista lapsista ja nuorista kirjoitettiin niin lehtien uutissivuilla kuin pääkirjoituksissakin paljon. Koululaisten alkoholin käytön lisääntymisestä kertovien tutkimustulosten tietä julkisuuteen siivitti myös uusi, melkoisen draamatyinen termi: lapsijuoppo.

Koululaisten loman alun ja lopettamisen juhlinnasta näyttää olevan tulossa juhannuksen hukkuneiden tapaan osa vuoden luonnollista uutiskiertoa.

Vaikka ilmiötä kauhistellaan ja ihmetellään, niin samalla se jollakin hiljaisella tavalla hyväksytään osaksi suomalaista elämän menoa. Nuorten koontuminen nostattaa pintaan suuren uutisen odotuksen, ja ellei kohu uutista synnykään ollaan pettyneitä kuten Aamulehdessä:

”Tuhannet nuoret riehuvat Pyynikillä” ja ”Vapaaehtoistyöntekijät hoitavat sammuneita ja pelkäävät raiskauksia ja puukotuksia” (AL 29.5. 1997).

Lapsijuopot siisteysongelmana

”Pyynikin alkuiltä oli yllättävän kesy” ja ”Auttajat, pullonkerääjät ja makkaran myyjät toivat tylsän festaritunnelman, josta puuttui musiikki ja ilakointi” (AL 1.6.1997).

Stakesille (Lasten ja nuorten suojeleu päihteiltä -projekti) aiheesta tekemässäni tutkimuksessa kävi ilmi, että viiden suurimman sanomalehden

(Aamulehti, Helsingin Sanomat, Iltalehti, Ilta-Sanomat ja Turun Sanomat, kaikki jutut vuoden 1997 alusta juhannukseen) pääkirjoituksissa lasten ja nuorten alkoholin käytön syistä, seurauksista ja vähentämiskeinoista oltiin hyvin monimielisiä. Vain kahdesta asiasta pääkirjoittajat olivat yksimielisiä: alaikäisten alkoholin käyttöä pidettiin ajankohtaisena sosiaalisena ongelmana, josta ovat vastuussa ensisijaisesti vanhemmat.

Suhtautuminen limuviinalaikiin, joka kielsi alle 2,8 % alkoholia sisältävien virvoitusjuomien myynnin alle 18-vuotiaille, yhdis-

ILTA-SANOMAT 2.6.1997

Kouluvuosi päättyi a alkoholi virtasi

Kouluvuosi päättyi...
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...

Kouluvuosi päättyi a alkoholi virtasi

Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...

TRASSI
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...

HEIKKILÄ
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...

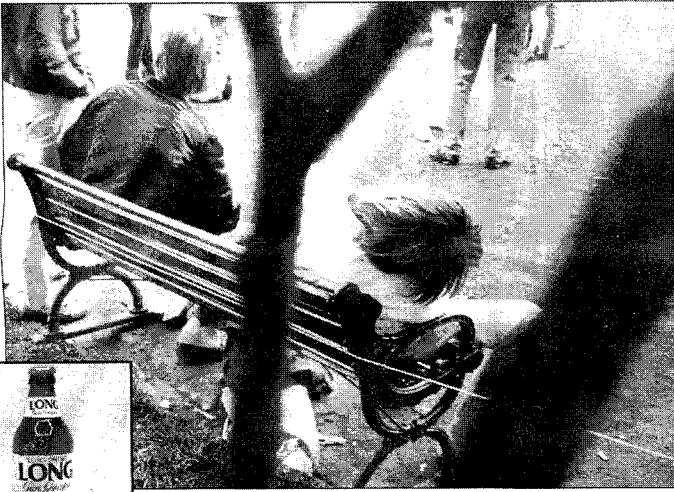
HEIKKILÄ
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...

HEIKKILÄ
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...
Koululaisten alkoholin käyttö...

POHJOISEN NUORISON

läheinen "lömpäri on villinnyt Pohjois-Suomessa. Erittäin pahanuinen ja -hajuinen, mutta nopeavaihteinen ja äkkäähän kiihottava pöpi on levinnyt läkälvalkean lavoin keskuudessa. Nuorimmat lömpinäjät ovat olleet 12-vuotiaita, sa-
komsarri Aarno näki Rovoniemien stypoliittista.

rappeutuu tui hoo-
että kantavien vuo-
sultopissa. Sen lä-
mpö on lämpö-
tön 10-vuotiaiden
reit ja pöpien kes-
keisä kiihottavilla
kälillä.
Lömpin on kiihottan-
tö. Kiihottet maa-

Nuoret valmistavat lömpöjä itse, mutta tutkimuksissa on paljeshuut, että myös jotkut vanhemmat tekevät sitä ja myyvät nuorille. Poliisi on tehnyt lukuisia lömpin takavarikkoja.

ret käyttävät sitä "sään- on valitsee nautittavaksi. - Se on eräänlaista pi-
pöpiä" valonloppu. Laboratorioitumiksi. keuhkoja

ja myyvät nuorille.
Poliisi on tehnyt y-
ksi lömpin takavariko-
itajuttain. Lömpö-
erään lempitiedon a-
riästä 10 litran säätin
valmistamassa. Lö-
mpöä.
Lömpin maksaa 10
nervellä 20 markkaa
na. Suhteellisen edul-
hinta. Houkuttelee
nuoria lömpin näy-
tillä se on alijan kiih-
ttävyyttä ja haljasta.
Suomaa ei sen me-
ole kelturati, mutta se
noe rappeutii päähän.
Lömpin kiihottajia
ain vienoa erittäin
vassa humalassa.

Valistus ainoa keino

Todista korostetaan
lömpin vääritys ja
luseppite on laiton.
Korostetaan korjaus-
on jo langettanut 10
lii oleita sakkorai-
tuhissa nuorilla.
Lömpin on Väin-
mukaan ainakin po-
jessa noin 10-vuotia-
keskuudessa paljon
hotta aiheuttaneita 0-
vinoja suurempi on
ra. Eriskunta kieta
jattain. Lömpin
nyyran alaikäisille.
Lömpin ovat
nuorimikin noin 10-
tuisten nuorten harva.
Vanhemmat lapset se-
vat, että heillä pitää
katon lömpin.

Pöpiä jorjosti Rovon-
niemi hiltattain tein-
tun korpanjain. Et-
tarkoituksena oli su-
lömpin käyttö. Kii-
Kampjan alkua a-
la keruutun nian koo-
sa kuu lasten vanti
pöpiä.

ti myös lehtien valtaosaa. Pääkirjoittajat pitivät lakia tarpeellisina, vaikka sen tehokkuutta epäiltiin.

Sanomalehtien enemmistön alkoholipoliittisen liberaaliuden raja näyt- ti kulkevan juuri tässä: lapsien suojelun vuoksi vapauksista oltiin valmiita tinkimään.

• • •

Vaikka pääkirjoituksissa alaikäisten alkoholin käyttöä pohdittiinkin monenlaisista näkökulmista, niin uutissivuille mielipiteiden kirjo ei kui- tenkaan yltänyt. Alaikäisten alkoholin käyttöä kuvattiin enimmäkseen ka- tujen järjestysongelmana, jota pitäisi ehkäistä rajoituksia ja valvontaa lisää- mällä. Kärjistyneimmillään kaljakasseineen kaduilla parveileva nuoriso ku- vattiin uhaksi koko yhteiskunnalle. Tiedotusvälineissä asiasta puhuivat nuoriso- ja päihdetyöntekijät poliisit, poliitikot ja tutkijat. He selvittelivät alaikäisten alkoholin käyttöä ja suorastaan syyttivät vanhempia. Sen sijaan syntypukeiksi nostetut vanhemmat pääsivät mediassa ääneen vain ani har- voin.

Toinen alaikäisten alkoholin käyttöön liittyväle journalismille tyypilli- nen piirre oli nuorten näkemysten ja mielipiteiden vähyys.

Viranomaiset ja muut asiantuntija puhuivat myös lasten ja nuorten puolesta. Nuorten haastattelut olivat jutuissa mukana vahvistamassa vi- ranomaisnäkökulmaa, eivätkä tuomassa esiin nuorten omia mielipiteitä.

Jutuista päätellen toimittajat jalkautuivat kadulle yhdessä nuorisotyön-

tekijöiden tai poliisien kanssa ja kurkkivat tapahtumia heidän selkensä taakaa. Vain nuorten toiminta oli juttujen arvioinnin kohteena; viranomais-ten toimintaa ei arvioitu.

Sinikka Torkkola, YTM, Tampereen yliopisto

VEIJO HIETALA

Valtakunnansovittelija toi tyttöystävänsä kotiin, mistä vaimo ei erityisemmin pitänyt ja laittoi naisparan kuutamolle. Korkeimman oikeuden tuomari joutui mediamyllytykseen epäiltyinä osallisuudesta miehensä pimeisiin mökkikauppoihin. Ministeri erosi itkien virastaan ...Toisen ministerin kihlajaiset jättivät varjoonsa kaiken maailman pikkujutut kuten EMU-neuvottelut.

Kuka vielä tohtii väittää, että saippuaoppera olisi muka todellisuus-pakoista tai muuten elämälle vierasta? Saippuaoppera on syntynyt alun perinkin suoraan todellisuudesta – vai olisiko niin, että todellisuus tuppaa

hakeutumaan fiktiivisten lajityyppien muottiin. Tänä päivänä tuo ns. todellisuus on käytännössä medioiden luoma, ja mediakertomuk- sissa henkilökohtaisesta on

Suomi-saippualla valkaistut

toden totta tullut poliittista – ja päinvastoin – tällä uusromantiikan aika- kaudella.

Väittihän historiantutkija Hayden White jo 1970-luvulla, että niin historiankirjoitus kuin muukin ns. faktaviestintä hakeutuu aina kertovaan muotoon ja mukaillee vieläpä kuin itsestään tuttujen fiktiogenrejen juoni- kaavoja. Juuri nyt melodraama ja soap jylläävät medioissa: mitä muuta- kaan voi sanoa Clintonin alapään jutuista tai Dianan ja Suomen poliisi- surmien synnyttämistä suurista tunteista?

• • •

Media-Suomi on risteytys Kauniita ja rohkeita sekä Dallas-sarjan me- lodraamaa. Suomi-yhtiössäkkin kamppaillaan ennen muuta vallasta.

Pääjehuna häärää miehekkään jäyhä mutta ah niin romanttinen Paavo- Eric - hän on eittämättä hyvä. Päivissä voisi olla Brooken vikaa: nousihan hän määrätietoisesti suuresta tuntemattomuudesta romanttisin keinoin suoraan Suomi-yhtiön näkyvään eliittiin.

Arja on puolestaan Suomen vastaus Sue Ellenille, traaginen ja usein